

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
Enheten för medier, film och idrott
Martin Persson

Remissvar SOU 2012:59 (Nya villkor för public service)

Föreningen svenska tonsättare (FST) organiserar sedan 1918 de professionella tonsättarna inom det konstmusikaliska området och har idag 368 medlemmar. FST grundade 1923 Stim (Svenska tonsättares internationella musikbyrå) och har där två styrelserepresentanter. FST har till ändamål att tillvarata sina medlemmars konstnärliga, ekonomiska och sociala intressen, medverka till spridning av svensk musik i Sverige och utlandet och överhuvudtaget främja svensk musikkultur.

Sammanfattning

Föreningen Svenska Tonsättare ställer sig i allmänhet positiv till utredningen och dess förslag, men vill särskilt belysa några aspekter av public service-uppdraget, främst sändningarnas innehåll och relationen till sändningstillståndet. I övrigt ansluter vi oss till KLYS remissvar.

3.4.2 Sändningarnas innehåll

SRs musikutbud

SR bör ha ett ansvar för den svenska musiken och dess ställning i samhället.

Musik har en framträdande plats i SR:s utbud, med tre kanaler som i huvudsak sänder musik. P2 är kanalen för konstmusik, jazz och traditionsmusik. P2 är även kanalen för minoritetsspråk och utbildningsradions program, dvs kanalen fungerar som en uppsamlingsplats för program som inte passar in i de andra kanalernas utbud. Mycket få lyssnare vill höra samtliga dessa programkategorier efter varandra. P2 har idag en

splittrad identitet, och det är svårt för lyssnare att identifiera sig med kanalen som helhet, men väl med enstaka program.

I de ca 19 timmar musik som sänds per dag presenteras en mycket bred mix av alla de musikområden som inte räknas till den senaste populärmusiken. En majoritet av denna musik utgörs av konstmusik av tyska, österrikiska, ryska och franska upphovsmän, företrädesvis komponerad under 17-, 18- och tidigt 1900-tal. Någon gång per dag spelas även musik av nu levande svenska tonsättare. Därtill spelas, i särskilda sammanhang, andra musikgenrer, som jazz och olika sorters folkmusik.

Sändningstillståndet påbjuder i §9 att "hög kvalitet och nyskapande form och innehåll ska utmärka programverksamheten", samt att "utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar". I §10 föreskriver man dessutom att SR har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Föreningen Svenska Tonsättare menar att SR även bör ha ett ansvar för den svenska musiken – av alla genrer och musikområden – och dess ställning i samhället.

Idag består en överväldigande majoritet av den musik som radion sänder av antingen den senaste populärmusiken, vilken även spelas av så gott som alla andra radiokanaler i världen, samt centraleuropeisk konstmusik från 17- och 1800-talen, vilken även den spelas av samtliga "klassiska" kanaler världen över. Det svenska konstmusikaliska området bereds därigenom mycket liten möjlighet att nå svenska medborgare, och det är sällsynt att man efterfrågar något man inte ens känner till. Eftersom §9 även anger att programutbudet skall "präglas av folkbildningsambitioner", anser FST att SRs programutbud även på det konstmusikaliska området i högre grad bör fokusera på den svenska samtida musiken. Genom internationella samarbeten som Rostrum och EBU kan skulle även SR kunna vara en ovärderlig källa till samtida internationell konstmusik, om denna skulle beredas större plats i radiotablåerna.

I utredningen presenteras siffror på dels hur många procent konstmusik SR spelar, dels hur många timmar levande musik man sänder. FST vill påpeka att ca 2 200 h/år av dessa utgörs av nattliga vidaresändningar av konserter från BBC, med företrädesvis centraleuropeisk klassisk musik.

SVTs musikutbud

SVT bör i högre grad ta ett ansvar för det konstmusikaliska området.

Vid sidan av nyheter, barnprogram, sport och drama, är en av SVTs största satsningar den på musiken. FST lägger ingen värdering i att man huvudsakligen presenterar musik ur den bredaste populärmusikaliska mittfåran i SVT, men vi anser detta utbud alltför smalt i relation till sändningstillståndet.

Sändningstillståndet påbjuder i §7 att "hög kvalitet och nyskapande form och innehåll ska utmärka programverksamheten", samt att "utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar". I §8 föreskriver man dessutom att SVT har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället.

Föreningen Svenska Tonsättare menar att SVT även bör ha ett ansvar för den svenska musiken – av alla genrer och musikområden – och dess ställning i samhället. §7 anger även att programutbudet skall "präglas av folkbildningsambitioner", varför FST anser att SVTs programutbud i högre grad bör fokusera på det konstmusikaliska området, och presentera musik inom genrer som tv-tittarna mer sällan kommer i kontakt med, såsom jazz, folkmusik och olika former av samtida och klassisk konstmusik.

4.1.2 Tydligare sändningstillstånd

Radiokören och Sveriges Radios Symfoniorkester bör ha ett ansvar för den svenska musiken och dess ställning i samhället.

Föreningen Svenska Tonsättare välkomnar utredningens förslag om en tydligare skrivning i sändningstillståndet vad beträffar Sveriges Radios symfoniorkester och Radiokören. Vi anser det dock nödvändigt att den repertoar dessa ensembler spelar tydligare står i samklang med resten av public service-uppdraget, och i högre grad utmärks av nyskapande form och innehåll, i enlighet med ovanstående resonemang om det svenska konstmusikaliska området.

4.2.2 SVTs kulturutbud

SVT bör ha ett ansvar för den svenska musiken och dess ställning i samhället.

Utredningen konstaterar att SVT har ett rikt kulturutbud som korresponderar med uppdraget. FST anser att detta stämmer vad gäller litteratur, film och drama, där SVT genomför satsningar på god svensk film och dramatik och litteraturprogram av hög kvalitet. Vad gäller andra konstriktningar – exempelvis musik och bildkonst – kännetecknas programutbudet däremot av jippobetonade program, med betoning på kändisar som provar på olika konstuttryck, i program som *Konstkuppen* eller *Maestro*. Ett tv-program som tar tonkonstnärer och musikaliska verk på samma allvar som tex *Babel*, lyser fortfarande med sin frånvaro. Med tanke på SVTs uppdrag att erbjuda såväl hög kvalitet som folkbildning, anser vi detta allvarligt, och något som bör åtgärdas.

4.3 Nordiskt samarbete

SR och SVT bör verka för ett utökat nordiskt utbyte på musikområdet.

Utredningen konstaterar att det nordiska programutbytet fungerar bra på många områden. Ett område där det dock är glest mellan programmen är just musikområdet. Trots ett blomstrande musikliv i våra nordiska grannländer, och ett omfattande samarbete inom inte minst det konstmusikaliska området, ser och hör man mycket sällan nordisk musik i vare sig SVT eller SR, möjligen enstaka verk av Nielsen, Grieg eller Sibelius. Ett ymnigare utbyte även på musikområdet skulle gynna såväl samnordiskt musikliv, som SVTs och SRs tittare/lyssnare.

4.5.5 Arkiv. Programföretagens strategier och arbete.

SR

SR bör anlägga en strategi för att upprätthålla kvaliteten på Grammofonarkivet.

Sveriges Radio har ett Grammofonarkiv, som till storleken är tredje störst i världen, med medier och uppspelningsapparater i 52 olika format. Eftersom endast ett fåtal personer får handha själva det ljudbärande mediet (ljudband/LP/CD/etc), har dessutom arkivet en extraordinärt hög kvalitet. Ett problem är dock att Grammofonarkivet är större och mer högkvalitativt än SR egentligen har behov av. Konsekvensen av detta är att

budgeten för Grammfonarkivet i huvudsak riktas mot den musik som spelas mest, och inte på att vidmakthålla den höga kvaliteten. Vidare skulle hela kulturlivet gynnas om Grammfonarkivet blev mer tillgängligt, för tex forskare.

Föreningen Svenska Tonsättare efterlyser en strategi och framtidsplan för Grammfonarkivet, i likhet med de strategier som tagits fram för SRs övriga arkiv. Kulturdepartementet bör även utreda huruvida statliga insatser för Grammfonarkivets bevarande och utveckling kan vara aktuella.

Stockholm den 21 januari 2013

Martin Q Larsson
Ordförande